

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.134/2024/6/I.

A felperes: Felperes1
(cím2)

A felperes képviselője: dr. Csitos Eszter ügyvéd
(cím5)

Az alperes: Alperes1
(cím1)

Az alperes képviselője: Gürtl Ügyvédi Iroda; dr. Gürtl István ügyintéző ügyvéd
(cím6)

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:
Veszprémi Törvényszék
4.G.40.055/2023/25/II.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma: 26.
felperes

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 266.700,- (kettőszázhatvanhatezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2017. április 4. napjától a 2021. január 28. napján elrendelt felszámolásáig a cég1 Kft. felszámolási ügy adósa – a továbbiakban adós – önálló képviselőre jogosult ügyvezetője volt. 2019. április 26. napján a felperes, mint alvállalkozó és az adós, mint fővállalkozó között vállalkozási szerződés jött létre egy csarnoképület földmunkáinak elvégzésére. Az elvégzett munkákról az adós - havi elszámolás alapján - öt teljesítési igazolást, azok alapján pedig a felperes öt számlát állított ki. 2020. január 9. napján engedményezési szerződés jött létre az adós és a felperes között, melyben az adós a megrendelővel szemben fennálló követelését 60.712,- EUR erejéig a felperesre engedményezte, ezáltal a felperes első két számlája egészében, míg a 2019. szeptember 21-i esedékességű 00040/2019. számú harmadik számla részben kiegyenlítésre került. A harmadik részszámla fennmaradó része, a 2019. október 27-i esedékességű negyedik rész-számla és a 2019. december 19-i esedékességű vég számla alapján összesen 92.563.705,- Ft tartozása maradt fenn az adósnak. A felperes az adósnak 2020. január 22-én kézbesített csődjogi fizetési felszólításában felszólította az adóst a fenti 92.563.705,- Ft tartozás megfizetésére. Az alperes 2020. március 26-án a felperessel azt az ajánlatot közölte, hogy az adós helyzetére tekintettel négy egyenlő részletben, összesen 60.000.000,- Ft-ot megfizet a felperes részére. Az ajánlatot a felperes nem fogadta el.

[2] A felperes hitelezői igényét a felszámoló 95.433.298,- Ft követelés és 200.000,- Ft nyilvántartásba vételi díj alapján, összesen 95.634.298,- Ft összegben nyilvántartásba vette. Az adós felszámolási eljárása során az alperes nem készített tevékenységzáró mérleget, s az adós könyvelési iratait sem adta át teljeskörűen a felszámolónak. A Tatabányai Törvényszék 2023. április 19. napján kelt, 2023. május 25. napján jogerőre emelkedett végzésével az adóst jogutód nélkül megszüntette és az eljárást befejezte.

II.

[3] A felperes - valódi tárgyi keresethalmazatként előterjesztett, majd látszólagos keresetként fenntartott - keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése második fordulója alapján, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően vezető tisztségviselői feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, s ezzel összefüggésben 804.724.884,- Ft összegű hitelezői követelés teljes mértékű kielégítése - más okból - meghiúsulhat. Másodlagos keresetében a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 172. § (3) bekezdése alapján

annak megállapítását kérte, hogy az alperes a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:118. §-a alapján kártérítési felelősséggel tartozik a felperes felé fennálló, a felszámolási eljárásban meg nem térült 95.434.298,- Ft összegű hitelezői követelésért. A másodlagos keresetét a felperes később ugyan nem tartotta fenn, de - a Pp. 241. § (2) és 242. § (2) bekezdése értelmében - az elálláshoz történő alperesi hozzájárulás hiányában e kereseti kérelme is elbírálendő maradt.

[4] A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját 2019. október 27. napján (legkorábbi egészében ki nem egyenlített esedékességű számla szerint) határozta meg. Az elsődleges keresetet megalapozó „más okként” arra hivatkozott, hogy az alperes azon magatartással hagyta figyelmen kívül a hitelezői érdekeket, hogy:

- a felperes és az adós között létrejött alvállalkozói szerződés megszegésével – annak ellenére, hogy saját megbízójától az adós megkapta a vállalkozói díjat – a felperes alvállalkozói díját nem egyenlítette ki;
- nem készített tevékenységzáró beszámolót és nem adta át a felszámoló részére az iratokat;
- nem gondoskodott a felszámolást megelőzően az adós követeléseinek behajtásáról, emiatt elesett az adós 47.000.000,- Ft összegű követeléstől.

[5] Arra hivatkozott, hogy az okozati összefüggés csak a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése első fordulatahoz (vagyoncsökkenés) kapcsolóan igazolandó, a második felelősségi fordulat (más okból történő meghiúsulás) esetén nem. Ettől függetlenül az esedékes számlák teljesítésének elmulasztása - mint szándékos szerződésszegés - esetén az okozati összefüggés fennállta sem lehet kétséges.

[6] A keresetlevélhez F/5. alatt csatolt e-mailben az alperes elismerte, hogy a számlák fedezetül szolgáló összeg részben a rendelkezésére állt. Bizonyítási kötelezettségének mind az alperes felróható magatartása, mind az okozati összefüggés vonatkozásában az okiratok csatolásával eleget tett. A közbenső mérleg 7.2. pontja szerint 49.450.000,- Ft követelése volt az adósnak. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet követően az alperes semmit nem tett ennek érvényesítése érdekében. A felszámoló igényérvényesítése már nem járt eredménnyel, így a hitelezői igények kielégítése teljes mértékben meghiúsult.

[7] Az alperes ellenkérelmében alaki védekezésként az eljárás megszüntetését, érdemben a kereset elutasítását kérte. Vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját. Álláspontja szerint az nem a felperes által kiállított utolsó számla esedékességéhez igazodik, hanem csak valamennyi hitelező igénye vonatkozásában vizsgálható. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulatára szerinti „más okot” akkor is meg kell jelölni, ha a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére hivatkozik a felperes. A felperes által „más okként” megjelölt magatartások nem feleltethetők meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulatának. Az elkülönült jogalanyisággal rendelkező adós szerződésszegése (a teljesítés elmaradása) önmagában nem minősül hitelezői érdekeket sértő ügyvezetői magatartásnak. A Cstv. 33/A. §

(5) bekezdés alkalmazását megalapozó tényállás nem azonosítható a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség második fordulataival. Ha a megjelölt magatartások mégis megalapoznák a felelősségét, az akkor sem a teljes ki nem elégített hitelezői követelésállomány vonatkozásában állapítható meg.

[8] A felperes jogi érvelésével szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulata esetén is tényállási elem az okozati összefüggés, annak fenálltát vitatja. Állította, hogy mindvégig az adós és a hitelezők érdekeit szem előtt tartva járt el, végsőkéig küzdött a felszámolás elkerüléséért. A társaság a COVID járvány és az amiatti építőipari visszaesés és a köztudomású ágazati körbetartozások miatt lehetetlenült el.

[9] A másodlagos kereset – amellet, hogy az meg nem engedett keresethalmazatban áll az elsődleges keresettel – amiatt alaptalan, mert a Ptk. 3:118. §-a szerint megállapításra irányuló kereset előterjesztése fogalmilag kizárt. A károkozashoz vezető konkrét alperesi magatartást a felperes meg sem jelölte.

III.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára 666.750,- Ft perköltség megfizetésére.

[11] Nem találta alaposnak az alperes alaki védekezését, emiatt mindkét keresetet érdemben bírálta el. Az elsődleges kereset vonatkozásában - összefoglaló jelleggel - azt állapította meg, hogy a felperes nem állított a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó olyan magatartást, melynek való tényként elfogadása megalapozhatta volna az alperes Cstv 33/A.§-a (1) bekezdése második fordulata szerinti felelősségét, ugyanakkor nem hivatkozott a Pp. 184. §-a szerinti állítási, illetve a Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzetre, de olyan állítása sem volt, mely ekként lett volna figyelembevehető.

[12] Rámutatott, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése hivatalból volt alkalmazandó. A felperes e bizonyítási szabály alkalmazására alapot adó tényállítást tett, a felróhatóságot kizáró körülményre (önhiba hiányára) sem a tevékenységzáró beszámoló, sem az iratátadási kötelezettség elmaradás vonatkozásában nem hivatkozott az alperes, sőt még indokát sem adta mulasztásainak.

[13] Rámutatott, hogy a bírói gyakorlat szerint, ha a fél az állíthatóság hiányára hivatkozik, akkor – figyelembe véve a bizonyítás és állítási szükséghelyzet szabályát is – nem kell tényállítást tennie. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazása esetén elegendő a felperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltára, valamint a vezető hitelezői érdekeket sértő magatartására általánosságban hivatkozni, és az állítási szükséghelyzet szabályaira tekintettel a bíróság a szubsztanciális tények állítása nélkül is megállapíthatja azok fennálltát (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4.; Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.036/2023/7.).

[14] A felperes azonban nem hivatkozott a Pp. 184. §-a szerinti állítási, illetve a Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzetre a kereset eshetőleges tartalmi elemeként. (Pp. 170. § (5) bekezdés) Ha az említett jogszabályhelyek feltételei fennállnak,

úgy az adott szükséghelyezettel érintett tényt a bíróság valónak fogadhatja el (Győri Ítéltábla Gf.II.20.151/2022/7.). A hitelezői érdekeket sértő magatartás kapcsán a felperes nem hivatkozott állítási szükséghelyezetre, de még csak arra sem, hogy nem tudja konkrétan megjelölni e magatartást. Erre csak a per tárgyát nem képező vagyonsökkenési fordulat vonatkozásában utalt.

[15] Amennyiben a fél nem hivatkozik a fentiekre és konkrét tényállítást tesz, akkor neki kell viselni annak következményét, ha az általa konkrétan megjelölt magatartás nem alkalmas a vezetői felelősség megállapítására (Kúria Gfv.30.544/2021/6.; Gfv.30.083/2022/4.). Ez következik abból is, hogy a tényállítási és bizonyítási nehézségeket az eljárásjog rendezi, s nem a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti anyagi jogi tényállás.

[16] A fentiek fényében vizsgálta egyenként a felperes által sérelmezett alperesi magatartásokat.

1. Azt, hogy az alperes a megrendelőtől befolyt összeget nem az alvállalkozói követelés kiegyenlítésére fordította (mint szándékos szerződésszegés) önmagában nem tekinthető hitelezői érdekeket sértő magatartásnak. Adott esetben – a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben - éppen az minősült volna az összhitelezői érdekeket sértő magatartásnak, ha az alperes az adós valamennyi eszközét kizárólag egyetlen hitelező igényének kielégítésére fordítja. A felperes érvelésével szemben nincs annak jelentősége, hogy ez idézte-e elő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet, mert a vezető tisztségviselő felelőssége nem fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet előidézéséért, hanem az e helyzetben tanúsított hitelezői érdekeket sértő magatartás hátrányos következményeiért áll fenn.

2. A tevékenységzáró mérleg elkészítésének elmaradása és az iratátadási kötelezettség elmulasztása nem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulata szerinti felelősséget megalapozó tényállás, csupán a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint a bizonyítási teher átfordulását eredményező körülmény.

3. Az adós követelései behajtásának elmaradása a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése első fordulata körében értékelhető magatartás. A per tárgyát képező „más ok” szükségképpen a vagyonsökkenéstől eltérő ok, így ez a Pp. 342. § (3) bekezdése értelmében - a jogcímhez kötöttség miatt - nem volt vizsgálható.

[17] A felperes másodlagos keresetét a Pp. 172. § (3) bekezdése alkalmazhatósága hiányában találta alaptalannak.

IV.

[18] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet elsődleges keresete szerinti megváltoztatását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[19] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet tényállása hiányos. A Tatabányai Törvényszék 17.Fpk.70.139/2020/84. számú, a felszámolási eljárást befejező végzése alapján

a tényállás kiegészítendő azzal, hogy az alperes a 2019., 2020. évi beszámolót, a főkönyvi kivonatot, a 2021. évi főkönyvi kivonatot és a hitelesített tevékenységzáró mérleget, a 2019. előtti iratanyagot nem szolgáltatta a felszámolónak és azzal - az alperes által nem vitatott ténnyel - hogy az adós (mint fővállalkozó) a megrendelőtől a felperes által teljesített szolgáltatás ellenértékét megkapta.

[20] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulátát és a Cstv. 33/A. § (5) bekezdését. Nem volt figyelemmel arra, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglaltak alapján a bizonyítási teher megfordult. A törvényi vélelem tartalmát a jogalkotó szándékával ellentétesen leszűkítve – egyben az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglaltak megsértésével - várta el tőle a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti további tényállási elemek bizonyítását. Nem felel meg az Alaptörvény XXVIII. Cikkében foglalt követelményeknek az, ha a bíróságok a jogszabály szövegéből ki nem olvasható, túlzott mértékű igényt támasztanak a hitelezőkkel szemben. E körben a Pp. 237. §-át sértő anyagi pervezetéssel élt. 17. számú jegyzőkönyv, 25. számú jegyzőkönyv).

[21] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulatóval kapcsolatos bizonyítási teher vonatkozásában a Kúria joggyakorlat elemző csoportja semmilyen álláspontot nem alakított ki. A bizonyítási terhet megfordító vélelem értelmét az összefoglaló vélemény azon jogalkotói szándékban látta, hogy az ott megjelölt vezetői magatartások elmulasztása megnehezíti a hitelezők és a felszámoló tájékozódási lehetőségét a tekintetben, hogy az adós gazdálkodása hogyan alakult, milyen magatartások értékelhetők a felelősséget megalapozó magatartásként. A Civilisztikai Kollégiumvezetők 2012. október 18-19-én tartott értekezlete előkészítő anyaga szerint a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem az ügyvezető felelősségét magába foglaló törvényi feltételek teljességére fennáll és a bizonyítási kötelezettség egészében fordul meg. Ennek megfelelően alakult a bírói gyakorlat is (Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.338/2012/6. számú ítélet).

[22] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti törvényi vélelem megdöntésére az alperes még csak kísérletet sem tett. Emiatt neki csak a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulását kellett bizonyítania, amit megtett a záróvégzés csatolásával. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulata szerinti „más ok” minden olyan, a vagyonszőkkenéstől eltérő magatartás lehet, ami a hitelezői igény megghiúsulását eredményezi. Sem a Cstv. nem írja elő, sem bírói gyakorlat nem várja el ezen „más ok” hitelező általi megjelölését. Emiatt konkrét vezetői tevékenységet vagy mulasztást sem kellett állítania. A kereset petitumaként elegendő a törvényszövegre, azaz arra hivatkoznia, hogy az adós az alperes vezetői tisztségének fennállta alatt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt és a vezető e helyzetben a feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe.

[23] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írtak folytán nincs szükség az állítási szükséghelyzet szabályainak alkalmazására. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja nem tényállási elem. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése esetén az okozati összefüggés állítása és bizonyítása továbbra is a felperest terheli. A bizonyítási nehézségekre a Pp. bizonyítási szükséghelyzetre vonatkozó szabályai adhatnak megoldást (Kovács Ildikó: Wrongful trading a magyar bírói gyakorlatban a 2018. január 1-jétől hatályos jogszabályi rendelkezések tükrében; Fizetéseképtelenségi jog 2023/2-3.; EBD 2018.G.2.; BDT 2020.4121.).

[24] A keresetében mindezek ellenére állított „más okokat”, melyek a hitelezői igények kielégítése megghiúsulását eredményezték. Tévesen minősítette az elsőfokú bíróság a követelések behajtásának elmulasztását vagyonsökkenésként. Beszámoló és iratanyag hiányában nem ismert, hogy az adós ténylegesen milyen vagyonnal (Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pont, Cstv. 4. §) rendelkezett és így volt-e vagyonsökkenés. A perbeli esetben az sem ismert, hogy az adós korábbi beszámolóit ezeket a követeléseket feltüntették-e. Ellenőrizhető és valós tartamú beszámoló esetén lehetne a kérdéses követeléseket vagyonként értékelni.

[25] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az alperesi vitatás hiányát is, azt, hogy az alperes csak általánosságban terjesztett elő vitatást, konkrétumokra nem hivatkozott. Nem vitatta a beszámoló hiányát és azt, hogy az iratanyagot a felszámoló részére nem adta át teljeskörűen, ahogy azt sem, hogy a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése megghiúsult.

[26] A „más ok” kapcsán is csak annak megjelölése hiányát sérelmezte.

[27] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezései helybenhagyását, és a felperes 210.000,- Ft+Áfa ügyvédi munkadíjból álló (32/2003. (VIII.22.) IM rendelet [Ükr.] 2. § (1) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés) másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[28] Arra hivatkozott, hogy a felperes által előadott és bizonyított tények alapján nem volt helye a marasztalásának. A Cstv.33/A.§-a (1) bekezdése második fordulata szerinti „más ok” nem tekinthető a vagyonsökkenés valamely speciális esetének (Kúria VI.Gfv.30.083/2022/4. számú határozata [20]-[21] bekezdés [53] és [58] bekezdés; Kúria VI.Gfv.30.026/2022/3. számú határozat [20]-[21] és [40] bekezdés). A felperes nem adott elő és nem bizonyított olyan „más okot”, mely a hitelezői igények kielégítését megghiúsította, s nem igazolta az ok-okozati összefüggést sem. A felperes által megjelölt magatartások - az általa az elsőfokú eljárásban előadottak alapján - nem tekinthetők ilyen „más oknak”. A felperes tévedésben van, mert a fellebbezésében hivatkozott bírói gyakorlat és jogirodalom sem támasztja alá a keresetét. A bizonyítási teher Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti megfordulása nem jelenti azt, hogy a vagyonsökkenéstől eltérő „más okot” a felperesnek ne kellene előadni. A felperes a keresetlevelében nem hivatkozott állítási szükséghelyzetre. Az állítási szükséghelyzet intézménye is csak valamely konkrét tényállítással lehet kapcsolatos, az önmagában nem elegendő, ha a keresetben annyit szerepeltet a felperes, hogy a hitelezők kielégítése „más okból” megghiúsult.

V.

[29] Az ítéltábla egyetért elsőfokú ítéletben foglaltakkal azon - hivatalból is vizsgálendő - körülménnyel összefüggésben, hogy nem állt fenn pergátló akadály. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet - a Pp. 370. § (1) bekezdése és 371. § (1) bekezdés a), b), d) pontjai korlátai között - a fellebbezés tárgya és tartalma alapján bírálta felül és azt nem találta alaposnak. A fellebbezés kizárólag az elsőfokú ítélet elődleges kereset szerinti

megváltoztatására irányult, ennek megfelelően a felülbírálat nem terjedt ki a másodlagos keresetet elutasító ítéleti rendelkezésre.

[30] Az elsődleges kereset vonatkozásában az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben és kellő részletezettséggel állapította meg, az kiegészítésre nem szorul. Annak nem volt jelentősége, hogy az elsőfokú ítélet a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály (és nem a fellebbezésben tévesen hivatkozott vélelem) alkalmazására alapot adó okokat teljeskörűen felsorolta-e, vagy annak alkalmazására alapot adó okok közül csak egyes okokat tüntetett fel. Annak sincs jelentősége, hogy a felek közötti vállalkozási szerződés időszakára (2019-2020.) eső főkönyvi kivonatok mennyiben állnak rendelkezésre és hogy a megrendelőtől a felek közötti szerződés tárgyát képező szolgáltatás ellenértékét az adós megkapta-e.

[31] Az elsőfokú bíróság nem támasztott az Alaptörvény XXVIII. Cikkével összhangban nem álló követelményt a felperessel szemben, anyagi pervezetése is helyes volt. A felperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú eljárás megismétlését nem kérte. Erre – a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján az anyagi jogi felülbírálat részeként – a Pp. 384. §-a (2) bekezdés b) pontja sem ad alapot, mert az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése a fellebbezésben foglaltakkal szemben teljeskörű és helyes volt, így nem állt fenn a másodfokú bíróság anyagi pervezetésére alapot adó helyzet.

[32] Az alábbiakban részletesen is kifejtettek szerint a kereset tárgyát képező Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulata szerinti vezetői felelősség konjunktív tényállási elemeit a felperes sem az elsőfokú ítélet, sem a saját jogi álláspontjához képest nem tudta teljeskörűen igazolni. Az, hogy az alperes sem tett eleget a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabályból eredően őt terhelő bizonyítási kötelezettségének - az okozati összefüggés igazolásának hiánya miatt - nem bír jelentőséggel. Döntően az elsőfokú ítélet jogi indokolásával is egyetértett az ítéltábla, ezért a fellebbezésben foglaltak alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem látott lehetőséget.

VI.

[33] A bíróság a felperes jogállításhoz kötve van. (Pp. 2. § (2) bekezdés). A fél jogállítása a jogalap megjelölése útján történik (Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont). A jogalap az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására feljogosít (Pp. 7. § 8. pont). A felperes által a kereset jogalapjaként megjelölt, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulata szerinti vezetői felelősséget megalapozó jogalapi rendelkezés a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének 2017. július 1. napjától hatályos módosítása és az annak talaján kialakult bírói gyakorlat szerint is önálló felelősségi fordulat (BH 2022.183. [44] bekezdés) Emiatt a perbeli esetben - a felperes jogállításának megfelelően - a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartás egymástól is elkülönülő fordulatai közül kizárólag a hitelezői követelések vagyonszőkenésen kívüli, „más okból” bekövetkező teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulásának volt jelentősége.

[34] A felperesi és az alperesi legitimáció nem volt vitatott. Az általános szabályok szerint a második felelősségi fordulat konjunktív tényállási elemeit a felperesnek kell

igazolni. Ilyen az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete objektív és szubjektív feltételei fennállta (1.), az ebben a helyzetben tanúsított, a hitelezői érdekek figyelembevételét sértő (jogellenes) ügyvezetői magatartás (2.), illetve a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének - vagyonszőkenésen kívüli „más okból” történő – megghiúsulása (3), továbbá az utóbbi kettő közötti ok-okozati összefüggés (4.). Tévesen hivatkozott arra a felperes az elsőfokú eljárás során, hogy az okozati összefüggés csak a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulata esetén tényállási elem, az mindkét fordulat esetében tényállási elem.

[35] Helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli esetben (a korábbi vélelemtől eltérő és bizonyítási szabálynak minősülő) Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazására alapot adó tényállás megvalósult, így azt alkalmaznia is kellett, mert az alperes nem bizonyította, hogy e szabály alkalmazására alapot adó mulasztások nem róhatók fel neki. A fellebbezésben foglaltakkal szemben a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése nem újabb, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalttól elkülönülő további felelősségi tényállás, de nem is a törvényi tényállás valamennyi elemét felölelő vélelem, csupán a bizonyítási teher részleges megfordításáról rendelkező szabály. (Kúria Gfv.30.544/2021/6. számú ítélet [49]-[52] bekezdései; Kúria Gfv.VI.30.083/2022/4. [61]-[62] bekezdés; Kúria Gfv.30.198/2021/4. [35]-[38] bekezdése; Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.016/2022/9. közzétéve 2023.4598. [13] bekezdés)

[36] E szabály alkalmazása esetében a fentiekben részletezett, általános bizonyítási szabályhoz képest az eltérés annyi, hogy a vezetőknek kell bizonyítania, hogy vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, vagy ha ilyen körülmény fenn is állt, a vezetői feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket is figyelembe vette.

[37] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése azonban nem vonatkozik az ok-okozati összefüggésre, így arra vonatkozóan a felperes tényelőadási kötelezettsége és bizonyítási kötelezettsége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint alakul. (Kúria Gfv.III.30.414/2023/4. közzétéve BH 2024.162. [32] bekezdés Fővárosi Ítéltábla 11.Gpkf.43.354/2018/2. közzétéve IH 2018.121.; Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.016/2022/9. [21] bekezdés, Pécsi Ítéltábla Gf.V.40.016/2019/4. közzétéve BDT 2020.4121. [31]-[39] bekezdés;)

[38] Még, ha helyes is lenne az a felperesi álláspontot, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése folytán a „más okot” a felperesnek még „a lehetőségekhez képest” sem kell megjelölnie, illetve bizonyítania, az okozati összefüggés bizonyítására abban az esetben is ő a köteles. Az elsőfokú bíróság helyes anyagi pervezetése megadta ehhez a szükséges tájékoztatást (17. számú jegyzőkönyv 5. oldal 4. bekezdés, 6. oldal 2. bekezdés). Amennyiben a felperes az információ hiányából fakadó konkrét tények állítására és bizonyítására vonatkozó akadályra és bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozik ugyan, de ténylegesen az nem áll fenn, illetve annak feltételeit nem igazolja vagy eleve nem hivatkozik bizonyítási nehézségekre és a bizonyítási szükséghelyzetre, úgy az elsőfokú ítélet jogi érvelésének megfelelően az ebből eredő bizonyítási nehézségeket maga viseli.

[39] Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy amennyiben egy információhiányos helyzetben a felperes nem tud az ok-okozati összefüggésre a törvényi tényállást meghaladó szintű tényelőadást tenni és ebből következően állítását nem tudja

bizonyítani, akkor hivatkozni kell a keresetlevél esetleges tartalmi elemeként bizonyítási szükséghelyzet fennálltára, egyúttal valószínűsítienie kell a szükséghelyzet Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti feltételei fennálltát. A Cstv. 31. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelő kötelezettségek részbeni elmulasztása nem automatikusan, hanem csak akkor alapozhatja meg a Pp. 265. § (2) bekezdése alkalmazását, ha ez a mulasztás a felelősség megállapításához szükséges tényekre, bizonyítékokra vonatkozik. Ebben az esetben az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § (3) bekezdése alapján az okozati összefüggést, mint a felperes által bizonyítandó tényt valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.

[40] A felperes fellebbezésben foglaltakkal szemben (fellebbezés 12. oldal 6. bekezdés) a per folyamán az elsőfokú bíróság helyes anyagi pervezetése ellenére a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti „más ok” vonatkozásában nem, csupán a kereset tárgyát nem képező első fordulat (vagyoncsökkenés) vonatkozásában hivatkozott a felperes bizonyítási nehézsége. A Pp. 265. §-a szerinti bizonyítási szükséghelyzetre pedig egyáltalán nem utalt, sőt éppen arra hivatkozott, hogy az általa korábban felhívott jogszabályhelyekkel és az általa csatolt okiratokkal kára bekövetkeztét, az okozati összefüggést és a jogellenességet is bizonyította már. (21. számú beadvány 3. oldal 11. bekezdés, 25. számú jegyzőkönyv 2. oldal utolsó előtti bekezdés, 3. oldal 2. bekezdés, 3. oldal utolsó bekezdés). A fentiekre figyelemmel még a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésével összefüggésben kifejtett felperesi állásponthoz képest is bizonyítatlan maradt a keresete.

VII.

[41] A felperes abból indult ki, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése folytán a „más okot” a „lehetőségekhez képest” sem kell megjelölnie. Az okozati összefüggés igazolása hiányában - az előző pontban foglaltak szerint - még ezen állásponthoz képest is bizonyítatlan maradt a keresete.

[42] Ezen túl is egyetértett az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi álláspontjával abban a kérdésben, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály alkalmazására alapot adó helyzet fennállta mennyiben ad felmentvényt a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése második fordulata esetén a felet terhelő állítási és bizonyítási kötelezettség teljesítése alól.

[43] A konkrét esetben – a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján – csak annyi volt igazolt, hogy az adós 2019. október 27. napját követően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt és nem igazolta az alperes, hogy e helyzetben a hitelezői érdekek figyelembevétel járt el. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése a második felelősségi fordulatot megvalósító magatartásra vonatkozó tényállítási kötelezettség alól nem általánosságban ad felmentést. A felperesnek akkor is elő kell adnia a felelősség megállapításához szükséges tényállításait a lehetőségekhez képest, ha azok az iratok hiánya miatt nem ismertek teljes körben előtte. Ilyenkor természetesen csak a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazását megalapozó okból fennálló információ hiány mértékéhez igazítottan várható el tőle a konkrét magatartás megjelölése.

[44] Ebből következően a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazására alapot adó tényállás esetén is meg kell jelölnie a – a „lehetőségekhez képest” – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti, a vagyoncsökkenésen kívül eső azon „más okot”, amely miatt a hitelezői

igények teljes mértékben történő kielégítése megíúsulhat. A hitelezőnek iratbetekintésre lehetősége van, a felszámolónál eljárhat az adós könyvelési iratainak megismerése iránt. A felperes ennek nem járt utána, a felszámolónak részlegesen átadott iratanyagot sem tette a tényállás részévé, de még arra sem utalt, hogy az nem tartalmaz érdemi információt. Nem tette a per anyagává az adós utolsó közzétett beszámolóját sem.

[45] Ugyanakkor maga hivatkozott arra, hogy az adós likvid vagyonnal nem rendelkezett (25. számú jegyzőkönyv 3. oldal utolsó bekezdés). Ehhez képest értelmezhetetlen, hogy miként vezethetett az alperes magatartása a kereset szerinti 804.724.884,- Ft hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítésének - vagyonsökkenésen kívüli „más okból” történő – megíúsulásához.

[46] A felperesi fellebbezési érvelésének elfogadása arra a nem kívánt eredményre vezetne, hogy a Cstv. 33/A § (1) bekezdése második fordulatnak megfelelő jogállítás esetén az adós aktív vagyonának hiánya és önmagában az alperes passzivitására hivatkozás alapján - a bizonyítási szükséghelyzet szabályai mellőzésével is – (parttalanul) megállapításra kerülhetne a vezető felelőssége. Ha a felperes a lehetőségekhez képest nem jelöli meg azt a vezetői magatartást, mely a hitelezői érdekeket sérti, az definiálatlanná teszi az alperest terhelő bizonyítást (ellenbizonyítást) is. Ebben az esetben az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet teljes vezetői időszakát átfogó (de legalább a keresetben állított) időtartamára vonatkozóan lenne kénytelen igazolni azt, hogy mindvégig a hitelezői érdekek figyelembevételével járt el.

[47] A konkrét esetben helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy nem volt mellőzhető annak értékelése, hogy a felperes konkrét alperesi magatartásokat is megjelölt, melyek a hitelezői igények megíúsulásához vezettek. E magatartások azonban a keresetét nem alapozták meg.

[48] A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése második fordulat szerinti magatartás is az összhitelezői érdek szempontjából vizsgálándó. (BDT2020.4243.). (Erről a Tatabányai Törvényszék G.40.052/2023/2. számú végzésével már tájékoztatta a felperest.) Egy szerződészegés alapvetően a szerződő felek relációjában vált ki jogkövetkezményeket, s főszabály szerint nem valósít meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulata szerinti magatartást. Emiatt helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy az, hogy a megrendelőtől befolyt vállalkozói díjat az alperes nem a felperes hitelezői igényének kielégítésére fordította, nem értelmezhető a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti magatartásként. Az, hogy mennyiben e magatartás vezetett az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetéhez, majd az adós felszámolásához, amiatt nem releváns, mert a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség szempontjából kizárólag a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után tanúsított vezetői magatartás vehető figyelembe.

[49] A már ismertetett bírói gyakorlatra figyelemmel helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt is, hogy a tevékenységzáró mérleg elkészítésével és átadásával, illetve az ehhez szükséges iratanyag átadásával kapcsolatos alperesi mulasztás a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazására ad alapot, s nem önálló vezetői felelősséget megalapozó magatartás.

[50] Helyes annak megállapítása is, hogy a 49.450.000,- Ft összegű adósi kintlévőség behajtásának elmaradása nem a kereset tárgyát képező második fordulat vonatkozásában értelmezhető felelősséget megalapozó magatartásként. A jogállításhoz kötöttség miatt ennek értékelésére nem volt lehetőség. A követelések behajtásának elmaradása vagyoncsökkenés. Az adós vagyona pedig ténykérdés és – a fellebbezésben foglaltakkal szemben - nem annak függvénye, hogy az szerepel-e, illetve helyesen szerepel-e az adós beszámolóiban.

[51] Miután a felperes által előadott kereseti tényállás első eleme nem a bizonyításra vonatkozó szabályhoz (Cstv. 33/A. § (5) bekezdés), illetve nem is a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése első fordulatához kapcsolódott, így a kereset nem volt oly módon inkoherensnek tekinthető, melyre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a Pp. 237. §-a alapján további anyagi pervezetéssel kellett volna élnie. Emiatt az elsőfokú ítélet a másodfokú felülbírálat alapján történő megváltoztatására nem ad alapot az, hogy az elsőfokú bíróság további anyagi pervezetés nélkül következtetett a kereset alaptalanságára.

[52] A fentiekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[53] Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségeit a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján maga viseli, ugyanakkor a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes költségjegyzékkel felszámított másodfokú perköltségének megtérítésére.

Győr, 2025. január 16.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mészáros Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Kovács Zsolt s.k.
bíró